

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy hóra. . . . 1 kor. Egy hóra. . . 1 kor. 50 fill.
Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felelős szerkesztő:
III. MÓRICZ PÁL.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piacz-utca 47. és 49. szám.

Erőszak és törvény.

Az ügyvezető darabont kormány tehát folytatja a törvényhatóságok ama határozatainak megsemmisítését, melyben az önkéntes adók beszolgáltatását és az önként jelentkező ujonczok sor alá való állítását megtagadják. Mint már megirtuk, Budapest főváros határozata után következett Pest vármegye ily irányu határozatának megsemmisítése, ezután következnek sorra a többi törvényhatóságok határozatai. Az ország két első törvényhatóságának vezető tisztviselői azonban figyelembe nem véve a törvénytelen kormány törvényellenes rendelkezéseit, tovább is közvetlen felsőbb hatóságuk, a törvényhatósági bizottságok határozataihoz tartják magukat. Adót nem szednek, az önkéntes adót be nem szolgáltatják s az önként jelentkező ujonczoknak — bár ilyen a magyar vidékeken nem igen akad — nem adják ki még a sorozási bizonylatot sem. Ezt a példát valószínűleg követni fogja a többi, az alkotmányos ellentállás alapjára helyezkedő törvényhatóság is.

Kristóffy József, a törvénytelen Fejérváry-kormány belügyi vezetője a

Pestmegye ellenálló határozatát megsemmisíteni akaró határozatához szokatlan hosszú indokolást csapott, melyben azt bizonyítja, hogy a törvényhatóságoknak joga van ugyan a meg nem szavazott adókat be nem szedni, a meg nem szavazott ujonczokat elő nem állítani, de nincs joga az önkéntes adókat visszatartani s az önként jelentkező ujonczokat visszautasítani. A magyar alkotmány ellen törő bécsi irányzat által a nagyon is középszerűség homályából a zavaros helyzetnek felszínére vetett belügyi ügyvezető okoskodása csupa furfangos, de mindenki által átlátható rabulisztika. Hát hiszen a törvény az alkotmányellenes kormányzatokkal szemben azért biztosítja ellenállási jogát, hogy az ilyen kormányzatok működését a meg nem szavazott adók és ujonczok beszolgáltatásának megtagadásával lehetetlenné tegye. És kérjük, az önkéntes adózások összege és az önként jelentkező ujonczok meg vannak-e az országgyűlés által szavazva? Nincsenek.

Nos, ha nincsenek, akkor ezek beszolgáltatására, illetve előállítására, a törvénytelen kormány rendelkezésére bocsátására sem kötelezhetők a tör-

vényhatóságok; épp azért figyelmen kívül kell hagyniok az alkotmányellenes minisztérium megsemmisítését célzó leiratait, mert ha azoknak engedelmessé válnának, egyszerűen hozzájárulnának a darabont kormánynak ahhoz a bűnös merényletéhez, mely a törvényhatóságok alkotmányos ellenállási jogát alattomos módon ki akarja játszani.

Közbiztonság a nagy városokban.

Ha az olvasó kezébe veszi a nagyobb városok olvasottabb lapjait, majdnem mindig talál a rendőri hírek között a következő mintára szerkesztett hirt: „X. J. polgárt tegnapelőtt éjjel az . . . utcában ismeretlen csavargók orvul megtámadták, — földre teperték, kirabolták s azután nyomtalanul eltűntek. A rendőrség erőlyesen nyomozza a tetteseket. „Sokszor előfordul, hogy a „kirabolták“ után még az is olvasható, hogy azt a gyanútlanul ballagó, békés polgár embert meg is gyilkolták.

A rendőrség és a lapok ennyivel számolnak be a nagyközönségnek azon csavargóbandáknak működéséről, amelyek éjjelente a nagyobb városok barátságatlanabb és kihaláltabb utcáiban garázdalkodnak. Ezen bandák mindenütt más név alatt ismeretesek, de máskülönbben nem igen különböznek egymástól.

A legismertebbek talán ezek között a párisi „apacze“-ok. Ezek működésük terűl

Falusi zsidók.

XII.

Jakab diák.

A hajduk nemzeti sorscsapásoktól üldözött elődjéről sok rettentőt jegyeztek fel amaz idők szüklátkörü, befolyásos történetírói; pedig, hogy a harcziás hajduk az értelmiségnek magasabb fokán állottak a török- és németdulások idején is, nem egyedül a nemzeti bosszu kéréllhetetlen megtorló voltak, bizonyítja: a nánási hajduk több századéves diákiskolája is, amely a hajduvitések letelepítésével egykoru.

Ebben a nádfedeles iskolában a debreczeni kollegiumból kiköltözött tudós oktatók nem egy érdemes, értelmes, korukhoz képest tanult fejű, fenköltebb felfogású férfit nevelték a hajduk kis köztársaságának, amelyben ők külön törvényeik szerint éltek és gyarapodtak. Tehát kicsinylést nem érdemel ez a diáki iskola, amely az idők folyamán cserepes, kötőnácós „kuriává“ fejlődött ki, mignem most már kétemeletnyi magas igazi kollegiumot építenek az egykori nádfedeles szerény iskola befejezéséül az iparkodó hajduk.

Még a régi módi, vasrostélyos ablaku boglyakemenzés kis iskolaszobában koptatta a gorombifaragású padot Jakab diák, hóbortgas leszármazója a rétoldali öreg Weisz

Aronnak a mindenkivel kuszmir zsidócskának.

A kerek piros arcu, széles vállu, harsányhangu, villámos tekintetű kevély hajduficzkók között olyan volt ez az irdatlan nagyfejű, megnyult orru, vékony hegedűnyaku, beeseit mellű, czingár görbelegényke, mint sárga szikes száju, esetben, beteges, csupasz verebecske a szárnyalásra kapadozó sasfiókokcskák között.

Ez nevezetes eset is volt a kálvinista hajdu diák iskolában, hogy abból a rendből, melynek kunkorgós fültincses, idegen nyelven hábráló fiait annyiszor elnadrágtolták a keményöklű hajduficzkók a nyilt utcákon, a zsinagóga körül vivott ingerletes számtalan csatákban, eleven zsidó fiu telepedett a hajduiskola kemény padjára; a kaftánt mindenestre otthon hagyta Jakab. A kihívó fültincset is kurtára vágta és fésülték Jakab diáknak, a ki ha különös értelmével nem is, de lankadatlan szorgalmával példát mutatott a fogékonyabb tehetségű, de a játékra, a csinytevésekre inkább szer hajduficzkóknak.

Jakab diák még a játszódó alatt is félrehúzódott és úgy magolgatta a tudományoknak zürzavaros alapigéit. Mivel olyan szomorkás, senkire sem agyarkodó, keheselős legényke volt: a szilaj hjdutiak nem zavarták a maga után a gyermekekortól tulhajtoit tanulással elkínzott Jakab diákot. Ugyanis a nánási zsidó gyermekek élete nem

más, mint kinlódás. Napközben az előirt elemi zsidóiskolában gyötrik e kis sápadt férgeket, hajnalban és késő éjszakáig a penészesírás zug talmud iskolában butítják, gyötrik őket a vad felfogásu, torzonborz talmud-tanítók; amihez még a gyenge táplálkozás is járul. Bizony nem is volt csoda, hogy Jakab diáknak is lopótókszárként vékonyult, sárgult a nyaka, mire a kálvinista diák iskola kemény padjába felvergődött . . .

— Az én fiam, a Jakab diák! . . . Nagyszakállu öreg Weisz Áron, a lopótókszárnnyaku Jakab diák nagyapja, nemzeti mádi Kovács Gergely uraméknál — vagy ha más hajduházhhoz betért — ilyen büszkén, de valami büszkén emlegette unokáját, Jakab diákot, a ki első diák, akiből még „doktor“ vagy „fiskális“ is lehet, mint az öreg Properék Mózes fiából.

A vén nagyapó és a Jakab diák, bátyja a gyapju gabona „szenzál“ fűrgé kis Áron, meg az özvegyanyja, a csonttal-ronggyal, fazékkal, rézgyűrűvel, gyűszűvel, szatyínggal házaló Rifki asszony is, ki nehéz csizmákban, portékával rakott talyigájának vak lovacsakáját hajtogatván, taposta a kövér hajdusági sarat, gyönyörűbb reményeiket mind Jakab diákhoz fűrték, megkuporgatott filléreiket mind Jakab diákra költötték. Még a szent emberek haragját is állták, a kik kárhóztatónak itélték, hogy Jakab diák: kiből még rabbi is lehetett volna: ennyire a „goj“-

e világáros legelhagyottabb részeit váaszották, bár a centrumban is sokszor követnek el bűntetteket. Az „apache”-ok kitűnően vannak szervezve. A bandájukhoz majdnem mindig csatlakozik egy-egy utcái czafatány, akik törbe csalják az áldozatokat. Az „apache”-ok előszeretettel használják a „lassó”-t. Ha egy-egy békés gyanútlan polgár éjjel a néptelenebb utcákon jár, hirtelen nyaka közé dobják a lassót, s evvel a földre teperik. Ha az áldozat nagyon kapálódzik s nem hagyja magát nyugodtan kirabolni, rögtön előbujnak rejtékhelyükről a lassódobónak társai, — s ha néha-néha a rendőrség is előkerül a zajra, formális harc keletkezik az „apache”-ok és rendőrök között.

Nagyon kedvez a bandák működésének az a körülmény, hogy Páris utcái tudva levőleg igen gyatrán vannak kivilágítva. Érdekes, de egyszersmind elszomorító a gyermek-bandák működése. Csak nem régi ben fogtak el ilyen két gyermekbandát, amelyek már hosszabb idő óta tervszerűen fosztogatták az áruházakat. Az egyik bandának hivatalos neve: „a hold kedvelői” volt. Tagjai félhold alakú jelvényeket hordtak, a főnöknek, egy 13 éves gyermeknek jelvénye pedig ezüsthől volt. A banda tagjait kétféleképen különböztették meg: a „hősek” és „nőtlenek”. Az első, kik kis lányokkal folytattak szerelmi viszonyt, kiváló — csirkefogók voltak, az utóbbiakat csakis az őrtállásra használták. A másik banda a vezetőjéről nevezte el magát „vörös disznó”-nak, a vezető, 14 éves kamasz t. i. vörös haju, kövér legényke volt.

Majdnem nap, nap után fordultak elő utcái harcok az utóbbi időben Párisban. A két legfélelmetesebb banda a La Villette negyedben és a Saint-Denis negyedben tanyázik. Az utóbbinak neve: „Coeurs d'acier”, (acélszívűek).

Páris után a bandák tekintetében London, ez az óriási világáros következik. Londonban egyes utcákban éjjelenként nagyon barátságtalan az élet. Ilyenkor a bandák, amelyek napközben gondosan el-

bujnak, megkezdik a működést. Nagy csapatokban vonulnak az utcákon át ezek az u. n. „hooligan”-ok, s minden polgár embert, ki szerencsétlenségére velük találkozik, kirabolnak és sokszor meg is ölik. London bandái nagyjából 18—20 éves alakokból állanak. Ha nagyon megszorulnak, attól sem riadnak vissza, hogy napközben támadnak meg embereket és hatolnak be a boltokba. És a rendőrség szinte tehetetlen velük szemben. Az utóbbi időben a londoni hatóságok azzal foglalkoznak, hogy az utcákat a csavargó gyerkőcöktől megszabadítsák, mert az a nézetük, hogy ezekből a gyermekekből lesznek a jövő hooligan bandái.

Berlin közbiztonsága is igen sok kívánni valót hagy hátra. A „Pennbrüder”-ek és „Latcher”-ek nappal a környéken, leginkább Grünewaldban, éjjel pedig a város elhagyottabb utcáin támadnak meg mindenkit, akivel találkoznak. Sok oly rossz hírű hely van Berlinben, ahol tisztességes férfi és asszony nem mer mutatkozni. Nagyon sok Berlinben a gyermekbandák száma s a hatóság mindenféle szociális reformmal akarja ezeket megszüntetni.

Triesztnek e tekintetben specialitása van, az u. n. „Mularia”-bandák, a melyek vásárokon, nyilvános tereken, kikötőhelyeken és mólókon folytatják üzemüket. Nem kimélnék senkit sem s Triesztben az utóbbi időben gyakran előfordult zavargásokból alaposan kivették részüket.

A szt.-pétervári bandák kivételt alkotnak. A forradalmi mozgalmak kitörése óta a rendőrhatalóságok támogatják őket némi tekintetben. Plehwe utasítására alakítottak néhány ilyen bandát, a melyeket azután a szociáldemokrata munkásokra uszítanak. Ezek a munkások nevében lopásokat és gyilkosságot követnek el s így kompromittálják őket a nyilvánosság szemében. Halálból aztán nem büntetik őket a hatóságok. A mai oroszországi zavargásoknál nagy szerepet játszanak. A kozakok és rendőrök összetűzése alkalmával a munkásokkal, ezek foszogatnak, a zsidógyilkosoknál ezek segitenek és jelen vannak mindenütt, a hol valami rossz fat „kell” a tűzre rakni.

A madridi „Golfo”-k szintén a rendőrök atyai protektorátusa alatt állanak. A golfo k és „golfa”-k, valami egyenruha felét is viselnek s a zsákmányukat — mint mondják — megosztják a rendőrökkel. Ennek fejében aztán nem zaklatják őket és zavartalanul „dolgozhatnak”.

A felsorolt bandák mintájára működnek Budapesten az ugynevezett „jassz”-ok „strici”-k, Wienben pedig a „Platten”-ek. Ezeknek működéséről napról-napra olvashat a közönség részletes jelentéseket a rendőri hírek között.

De nemcsak az európai nagyvárosok hemzsegnének a csavargók bandájától. Amerikában is nagyon ki vannak fejlődve. Csikágóban p. l. a Cayenne negyed a találkozó helye ezen sötét exi ztenziáknak. Napközben mint gyümölcskereskedők, kintornások, stb. csavarognak ide s tova, s éjjel kezdik tulajdonképeni életüket. Csikágóban pl. oly szomorúak a viszonyok, hogy egyes helyekre rendőr egyedül nem mehet; legalább is három megy állig felfegyverkezve, mert minden pilanatban megtámadhatja őket egy-egy banda. Ha a Cayenne negyedben valakit le akarnak tartóztatni, mindig 14—18 rendőr megy oda s sokszor előfordul az, hogy ezek valóságos ütközetet vívnak a bandákkal.

A többi nagyvárosokban szintén grasszálnak a bandák. Nem igen különböznek ezek a fentebb említettektől. A hatóságok mindenütt védekezni próbálnak ellenük, de egy város sem ért még eddig el említésre méltó eredményeket.

Külföldi hírek.

Bécs, július 27.

Trónörökös a börtönben.

(Páris.) Konstantinápolyból jelentik, a szultán öcscsét, Resád basa trónörökösét elfogatta és bezáratta abba a palotába, melyben V. Murád szultánt 25 évig tartotta fogva. Fémi basát, a titkos rendőrség főnökét elmozdította állásától és Ázsiába száműzte.

Az összeesküvők tanyája.

(Pétervár.) A rendőrség éjjel 220 házban tartott házkutatást, elkobozott több mint 2000 revolvert, temérdek bombát és bomba alkatrészt.

Ujabb támadás a muszka zsidók ellen.

(Odessza.) Ignatiev gróf fő kormányzó proklamációt tett közzé a lapokban, mely nagy aggodalmat kelt. A fő kormányzó azt mondja proklamációjában, hogy a zsidók levelet intéztek hozzá, melyben azzal vádolják a rendőrséget, hogy antisemita mozgalmakat nemcsak türi hanem elő is segít és része van a zsidók elleni támadásban. Fő kormányzó alaptalannak mondja a vádak és csodálkozik azon, hogy a zsidók, kik maguk okozták az odesszai zavargásokat és a Potemkinen kitört lázadást, ilyen levelet mernek neki írni. Nagy az aggodalom, hogy a felizgatott nép újra meg fogja támadni a zsidókat.

Oláhország és a szociálisták.

(Berlin.) A Vorwärts értesülése szerint a román kormány ki fog szolgáltatni két szociálistát, kik a Potemkinre mentek, mikor a Constanza előtt horgonyozott.

Björnsterne a norvég eseményekről.

A Berliner Tageblatt legutóbbi száma közli a nagy norvég írónak a nevezett laphoz intézett levelét. Érdekes világitásba helyezi Norvégiát, melyről utóbbi időben úgy látszik czélutdatosan téves közlemények jelentek meg. A levél nagyjában így szól;

Igen tisztelt szerkesztő ur!

Egy helyreigazítás közreadására kérem föl tisztelt szerkesztő urat. Stockholmi levelezőjük azt mondja egy tudósításában, hogy Svédország politikája épp oly demokratikus alapokon nyugvó mint Norvégiáé. Erre nézve ki kell jelentenem, hogy mi Norvégiában egy kamarás rendszer és általános választói jog van, addig Svédországban amint világon talán sehol annyira korlátolt a választói jog. Mig Svédországban a második kamara tagjait választók a lakosságnak csak 85 százalékát teszik, addig Norvégiában lakosságának több mint 20 százaléka választó. Svédországokban a felnőtt férfiak számának egy negyede választó, Norvégiában minden 25 esztendőn túllevő büntetlen multu férfi választói joggal bír. A második kamara mellett, melyben a nép szélesebb rétegének kellene képviselve lennie, valóságban csak egy töredékét képviseli a népek, van Svédországban, az első kamara is, mely kizárólag aristokratáknak érdekeit reprezentálja. Az első kamara tagja csak az lehet, kinek a választások előtti időtől számított 3 évben legkevesebb 80000 koronányi vagyona volt, vagy pedig 3 éven át 4000 kor. évi járulékot hozó jövedelmi forrása. De ez még nem elég. Az első kamara tagjainak összeválasz-

ok közé és a gojvilág tudományába elegetted . . .

Nőtön-nőtt a szomorkás, a csunya Jakab diák, de az öreg Weisz Aronék nem ügyelték a Jakab diák czingár fejlődését, beteges halavány színét, fojtogató köhögéseit; ők már a jövőidők nehéz aranylánczos doktorát, a szülegyámoltó gazdag urat látták benne . . . És bár élesen köhécselve, de még a negyedik diákiosztályt is jelesül tanulta ki Jakab diák.

Akkor az izzó nyár után igen lucskos, esős, hosszú ősz következett. Gyilkos ködök szállongtak a rétdali mocsaras, ülepedett részen, a hol is a Weisz család sártól környezett, elsüppedt kis vályogházacskában senyvedt . . .

Letelt a vakáció. A diák iskola ismét megnyílt! De az öreg tiszteletes Kruchió Lajos tanár ur és ama néhány szilaj hajdu diákpajtás hiában várták fel a szomorkás, a csunya vékony Jakab diákot (a német fordítások megszerkesztésénél igen hasznosan segédkezett a csöndes zsidó fiú:), Jakab nem ült be többet a durván faragott padba, nem görnyedezett többé a domboru mellü, szalás hajdufiuk között, mert az egyik hideg őszi napon, midőn a jegesesével támadt fagyasztó szél az utolsó ákáclevelet tépdeste a fáról és szellemujakként kopogtatta a rétdali földes szoba parányi kis ablakát, meghalt, először- és utoljára (koporsójában) kiegyenesedett a holtigörbe, czinegetestü Jakab diák.

Ifjabb Mórlecz Pál.

tását törvény oly módon biztosító pénzhatalom befolyása és érdekei bármely esetre meg legyenek védve.

Az első kmara tagjait tudniillik nem a választói joggal bíró nép közül választják hanem egy u. n. Landesthing, amely nagyobb városokban székel, jelöl képviselőket. Ezen a módon részvénytársaságok és kapitalisták minden befolyásokat érvényesíthetik. Sőt 1901-ig, a míg egy a választásokat szabályozó törvény nem lépett életbe, lehetséges volt egyes kapitulistáknak a Landesthing tagjaira gyakorolt befolyásával olyan képviselőt megválasztatni, ki esetleg a nép érdekeinek éppen ellentétes érdekeket képviselt. 1900 ban nagy és izgalmas viták után kimondták, hogy egy embernek 100-nál több szavazata ne legyen, tehát még mindig 100 voksot adhat be Svédországban egy választó. Ezekből láthatják, — fejezi be a levelet Björnsterne — kívül küzdött Norvégia, mikor Svéd-Norvég vizzályról volt szó. Tudniillik sohasem a svéd néppel magával.

Vármegyénk és vidéke.

Az öngyilkos aggastyán.

Nem mentették meg a haláltól.

Hajdunánási tudósítónk megbotráncoztató esetről értesíti lapunkat. Az áldozat Horváth Demeter tisztes ösz, hajdunánási polgár, aki pillanatnyi elkeseredésében öngyilkossági kísérletet követett el és bár az életét meg lehetett volna menteni, a fejvesztettség következtében elpusztult.

Mikor ugyanis az öngyilkos öreg ember kis unokája észrevette, hogy a nagyapja felakasztotta magát és kapálódzik, megijedt és átszaladt a szomszédba segítségért, ahonnan át is szaladt a szomszédasszony. Mikor azonban látta a még mindig rugkapálódzó akasztott embert, ő is megijedt és a másik szomszédasszonyért szaladt, akivel együtt tért vissza. Az öngyilkosjelölt még akkor is rugkapálódzott.

Az együgyű asszonyok a helyett, hogy levágták volna a szerencsétlent, ijedtökben elszaladtak a rendőrségre és mire onnan a rendőrök felcíhélődtek, rettenetes kinszenvedés után meghalt az öreg Horváth Demeter.

Felháborító ez a dolog, mert igazán segíthettek volna rajta. Bizony — sajnos — a mi népünk ostobasága a mesével határos. Jobban tennék a tiszteletes urak, ha a szószékről az igazi emberszeretet és az egymáson való segítség ezen legegyszerűbb dolgaira tanítanák ki hiveiket a gonoszüzés helyett. Mert ez az igazi gonoszúság. a mit ki kell a mi szegény népünkben verni: a butaság.

Nagy részvét mellett temették el a szerencsétlen Horváth Demetert.

Állatorvos-helyettesítés. A nádudvari községi állatorvos, Antalfy Jenő, miután Nagyszalontán megválasztották, eltávozott Nádudvarról. Mig új állatorvost választanak, addig Gerő Dániel hajdusoboszlói állatorvos látja el a teendőket Nádudvaron is.

Gyermek a vonat alatt. Megrendítő szerencsétlenség történt csütörtök délután a Debreczen—királyházi vonalon. Prűszkölve, dübörögve közele-

dett az 1761. számú tehervonat a Feketeardo és Halmi között fekvő Nevetlenfalu állomásához. Az állomáshoz már alig volt 100 lépésnyire a vonat, a mikor a mozdonyvezető a sinek között 5—6 évesnek látszó gyermeket vett észre. A gyermek gondtalanul, lassan sétált át a sín páron. A mozdonyvezetőnek sikerült a gépet a legmérsékeltőbb menetelésre lassítani, de megállítani már nem volt képes. Ezalatt a gyermek átért a sineken, de a mozdony oldal tengere elűtte. Ebben a pillanatban baj nem történt, de a gyermek megijedt és menekülni akart. Felugrott tehát ülőhelyzetéből és ugrásközben a ballába a vonatkerekei alá került, amelyet a vonat éppen bokánál elvágott. A vonat akkor már megállott. Látva a veszedelmet, a gyermeket rögtön a vonatkisérő személyzet kocsijába vitték, itt a lábat és sebeit elkötötték. Meglepő, hogy a gyermek fájdalmát szó és sírás nélkül tűrte s hogy lábából vér nem jött. Előkerült aztán a gyermek anyja is, aki látva megcsontított gyermekét, elvesztette eszméletét és oly zavarba jött, hogy sem a maga, sem a gyermek nevét megmondani nem tudta. Csupán annyit tudott kizárni, hogy Józsinak hívják a szerencsétlent. A halmi járásbíróóság erélyes vizsgálatot indított.

Verekedő legények. Tót István és Fekete Ferenc hajdusámsóni legények csupa duhgikodásból behatoltak Szabó Imre és felesége, D. Varga Zsuzsanna házába, ott összetörték, ami közök ügyébe esett, végül pedig férjet, feleséget elverték. A csendőrség feljelentette őket.

Tolvaj cseléd. Varga Zsófi cseléd Hajdusámsónban özvegy Budaházy Gyulánál szolgált és töle tyukot, sok élelmiszert és konyhaberendzést lopott. Feljelentették.

Lökötés. Nánási Gábor hajdusámsóni lakosnak barna pej herélt lovát elkötötték. A ló jobb lábára kesely, bal oldalán n. bélyeg.

Politikai híreink.

Budapest, július 27.

Kossuth a szabadelvűekhez.

Kossuth Ferenc ma cikket írt, amelyben megtámadja Tiszát legutolsó cikkeért. Azután a szabadelvűpárt tagjaihoz fordul eképpen:

— Ismét és ismét azokhoz a képviselő-társaimhoz fordulok, akik abban a hirben állanak, hogy még most oly pártnak a tagjai, melynek gr. Tisza István a vezére. Kérdezem tőlük, *magukévá teszik-e, magukévá tehetik-e azokat a tételeket, melyeket gróf Tisza István cikksorozatában felállít?*

— Kérdezem, a volt szabadelvűpárt tagjai aláírják-e gróf Tisza Istvánnak azt az állítását, hogy „szükség nélkül, igazán nagy cél nélkül, hit és lelkesültség nélkül indult meg a mozgalom. Titkolózással, szemfényvesztéssel, rabulisztikával, a törvények elferdítésével foly az tovább?” Kérdezem, a *szabadelvűpárt a nemzet előtt magáévá teszi-e a nemzet mozgalmának ilyen jellemzését*, midőn e mozgalom ellenállhatatlanul terjed el az egész országban és a volt szabadelvűpárt legrégibb fészkeit is elárasztja?

— Ilyen mozgalom az egész nemzet mozgalmá és érzelme, „titkolózással, szem-

fényvesztéssel, rabulisztikából, törvények elferdítéséből” alakul és táplálódik-e? Hiszik-e ezt a volt szabadelvűpárt tagjai? és ha nem, elfogadják-e azt a helyzetet, hogy az ő nevükben látszassék mondani ezt az a férfi, aki úgy áll még ma is a nemzet előtt, mint az ő vezérük.

— A magyar nemzet alkotmánya forog veszélyben; a magyar nemzet egy nagy szenvedélyt akarják szívébe visszaszorítani, azt sem bánva, ha ettől szíve megreped... A volt szabadelvűpárt tagjai (kiknek pártját tönkre tette gróf Tisza István) félre állva, *nem nézhetik ezt; a felelősséget nem viselhetik; helyük itt van, mint minden magyarnak, a magyar nemzet védelmében mellettünk!*

Mi az ujság?

Kisasszony-tűzoltóparancsnok. A nőemancipáció terén Szepesmegye vezet, példával jár elő; eddigelé ugyanis csak tudományos pályán találtunk nőket, legujabban már mint hivatásos tűzoltó szegődött egy kisasszony az emberszeretet szolgálatába. A szepesmegyei tűzoltószövetség — mint löcsei tudósítónk írja — most tűzoltótanfolyamot szervezett, melynek hallgatói között Zapotocky Irén, egy alsószlovinkai kisasszony is van. Miután a községben a tanfolyamon való részvételre nem találtak alkalmas férfiakat, a szervezendő községi tűzoltóság parancsnoka a kisasszony lesz.

Egy csendőr titokzatos tragédiája. Predeál mellett, mint azt rövidesen is irtuk, a román határszélen belől Blán János predeáli magyar csendőrőrsvezetőjében fekvő találták Stefanescu Juon és Biró Ferenc a tegnapi éjjelen. Az egyik ember, Biró Ferenc azonnal a predeáli csendőrségre ment jelentést tenni az esetről, ahonnan hat csendőr azonnal kiment a megjelölt helyre. Blán János még élt akkor, de a bal czombján levő seb következtében nagy vérvesztést szenvedett és emiatt eszméletlenül állapotban volt. A nagyfokú sebláz miatt deliriumba esett és összefüggéstelen szavakat mondott, melyekből csak annyit lehetett megállapítani, hogy valami ellen védekezett, miközben megcsuszamlott és a szuronyába esett. Súlyos, mély sebet Csáky Lőrincz őrsvezető bekötözte s még az éjjel szekerre tették, hogy beszállítsák a brassói közpórházba. Utközben Alsótömös körül azonban meghalt s már csak holttestét szállíthatták be a katonai csapatkórházba, ahonnan tegnap délután három órakor eltemették. A rejtélyes esetben még azon éjszaka megindította a csendőrorrmester nyomozást, a román csendőrökkel együttesen. — A nyomozásnak csak annyi eredménye lett, hogy kiderítették, miszerint Blán János a szurást 1000 lépésnyi távolságra kapta a magyar határtól, mert fekvőhelye és a magyar határszél között 800 lépés távolság volt, fekvőhelyétől pedig 200 lépésre vezettek befelé a vérnyomok, melyek azt bizonyítják, hogy sebesülése után Blán még onnyi távolságra el tudott saját erejéből vándorolni. Az esetről a legkülönfélébb hírek keringenek. Egyik verzió szerint Blán János egy asszony miatt összeszólalkozott a román katonákkal s azok szurták le. A nyomozó közegeknek a vizsgálatból merített véleménye szerint Blánt vezetett kutya támadta meg s az elleni védekezése közben esett szuronyába. — Feltűnő, hogy a veszett kutyáról senki sem tud a környéken. A vizsgálat erélyesen folyik, a brassói csendőrség szárny-parancsnokság részéről Záray Ödön vezeteti vizsgálatot.

Városi közigazgatásunk.

Jog és pénzügyi bizottsági ülés.

A város jog és pénzügyi bizottsága hétfőn és kedden délután fél 4 órakor tart ülést, amelyen a jövő havi közgyűlés elé kerülő tárgyakat veszik tárgyalás alá.

Az 1906. évi költségvetés. A városi számvevőség már szerényen dolgozik a jövő évi költségvetésen, amely szeptember hó közepéig elkészül, úgy, hogy az október havi közgyűlés már tárgyalhatja is.

Rákóczi és a kétféjű sas.

(Panaszkodnak a katonák.)

A budapesti „Nap“ mai számában olvassuk a következő közleményt Kassa városáról. Egyes adatok nem felelnek meg ugyan a valóságnak így például az, hogy a kétféjű sasos, német felirásos kaszárnya csak 100 lépésnyire van Rákóczi jövődől pihenő helyétől, a székesegyháztól, mert a nagykaszárnya 500—600 lépésnyire van tőle, de a cikk egyéb megfigyelései érdekesek a közlésre, mert rámutatnak arra, a mi az idegennek inkább tűnik fel, mint a bennszülöttnak.

„A Tátrába való utazásomat megszakítottam Kassán, hogy megtekintsem a kurucok városát, a hová a nagy fejedelem, Rákóczi hamvai örök nyugovóra kerülnek. Megelégedéssel szemléltem a szent emlékhelylve felavatott templomot és a keretet, melyben elhelyezkedik, ámde megelégedésem csakhamar a megbotránkozás döbbenete váltotta fel.

A nagy magyar fejedelemnek, a szabadság nagy hősnének nyugóhelye közelében egy óriási, rut szörnyeteg, egy kétféjű sas terpeszkedik és úgy tűnik fel nekem, mintha szétterjesztett szárnyaival, a mai ugyis viharos levegőben, vihart akarna felkavarni. Kaszárnya áll a dombtól alig 100 lépésnyire, — kétféjű sassal és — német felirással. Magyar felírás sehol!

Megszólítottam az ott őrségen levő bakák egyikét, mire nébányan körém csoportosulnak.

— Melyik ezredből valók? — kérdelem.

— Az I. Vilmos német császár nevét viselő 34 ik gyalogezredből — hangzik rá a katonás felelet.

— Aztán honnét sorozzák magukat?

— Borsod és Abaujmegyéből.

— Hát akkor magyar fiúk!

— Azok vagyunk uram.

— Hát ha magyar fiúk, akkor hogyan találunk vissza abba a kaszárnyába, amelyiken német a felirat?

— Ugyan ne tréfáljon velünk az ur — szól az egyik legény. Nekünk nagyon komoly, nagyon rosszul eső dolog ám ez!

— Nem tréfa ez, barátom, hanem komoly való, mert a magyar fiúk kaszárnyája fölé magyar czimer meg magyar felírás való.

— Hisz bárcsak úgy volna — szólnak egyszerre karban, sóhajtván a legények — mert most furcsa időket élünk. Azt sem tudjuk, mi lesz velünk. A szüleinket, hozzánk tartozókat, barátainkat nem engedik be a kaszárnyába, újságot nem szabad olvasnunk. Aztán sorba jön a fegyvervizit, szobavizit, koffervizit. Nem jó időket élünk, uram. Furcsán bánnak el a magyar fiukkal.

— Hát a kolozsvári esetről hallottak-e?

— Kérdelem tovább.

— Hallottunk valami dörgést, szólnak a legények.

— No majd másként lesz most rövidesen minden — vigasztalom őket is, magamat is.

— Adja Isten! hangzik rá a válasz.

UJDONSÁGOK.

Debreczeni szakácskönyv.

Szeged Rézi nénije (Szekula Teréz), a budapesti Zilahy Ágnes előmért és méltányolt irodalmat teremtettek a magyar szakácművészet terén. De nemcsak ezeknek a vidékeknek van maga saját különleges szakácművészetük, hanem a régi híres Debreczennek még inkább. Azért örvendünk, hogy egy kedves, magyar urasszony, *Koncz Ákosné debreczeni szakácskönyvet* irt és ad ki. A debreczeni szakácskönyvre vonatkozó előfizetési felhívást a legmelegebben ajánljuk, így hangzik:

Az északkeleti alföld metropolisában: Debreczenben, ötven évvel ezelőt jelent meg az utolsó szakácskönyv „Debreczeni Szakácskönyv“ czimen. Ezen idő alatt e téren nálunk, nem jelent meg semmiféle gyakorlati szakácskönyv és éppen azért nagyon itt az ideje, hogy abban a városban, mely országszerte híres jó konyhájáról egy oly szakácskönyv jelenjék meg, mely a régi, de biztos nyomokon haladva és megővítve használható segédeszköze lesz mindazoknak, akik a jó és izletes főzés gyakorlati tudását és ügyességét el akarják sajátítani.

A Telegdi K. Lajos utóda, Eperjesy István könyvkiadó czég szives felszólítására készséggel vállalkoztam a

Debreczeni Szakácskönyv

kibővítésére és a mai súly és ürmértékeknek megfelelő átdolgozására. Igyekeztem legjobb tudásom szerint a hölgyeknek oly segédkönyvet írni, mely első sorban az igazi magyar konyha hü képét tünteti fel, de tekintettel voltam a nemzetközi főzésre is én kellőleg méltattam ezen konyha előnyeit is.

Könyvemben gondoskodtam arról is hogy a különféle *czukrászsütemények, befőttek, parfék, fagyaltok, likörök, meleg és hideg italok* készítésének módját is bemutassam. Ezek mindegyikét kipróbáltam úgy, hogy azok jóságáért szavatolok.

Nagy gondot fordítottam a leírás könnyen érthetőségére, a rövidsége és amennyire lehetett, teljesen magyaros szöveggel irtam meg az egyes ételek elkészítésének módját.

Kezdő gazdasszonyok részére szólok munkámban a konyha, kamra stb. berendezéséről és a cselédekkel való bánásmódról is, mert úgy tartom, hogy ezek mind szükségesegek egy háztartás vezetésében.

Nagyságos Asszonyom! Midőn kiadandó szakácskönyvem előfizetési felhívását szives pártolás és jóakaratu terjesztés végett tisztelettel megküldöm, kérem méltóztatásuk azt elfogadni és könyvemet ismerősei körében ajánlani. Munkám mintegy 2000 különböző étel és italmű elkészítésének módját tartalmazza és abban bármily anyagi viszonyok között élő gazdasszony feltalálja szokásos házi ételeinek sorozatát.

Az általam írott, illetve átdolgozott szakácskönyvet Vecsey Imréné, született Csanády Pirooska urasszony, hazánk egyik legmagyarabb asszonya volt szives áttekinteni, ugyszintén átnézte azt Németh Andrásné urnő is, ki kiváló szaktekintély a főzésben. Mindketten nagy elismeréssel szólnak munkámról, éppen azért azt hiszem, hogy előfizetési felhívásom minden uri házbán nyílt ajtóra talál.

A „Debreczeni Szakácskönyv“ a debreczeni Telegdi K. Lajos utóda, Eperjesy István neves kiadó czég kiadásában fog megjelenni ez év végén vagy a jövő év elején.

Előfizetési ára kemény kötésben, diszes

kiállításban 5 korona, mely a munka megjelenése alkalmából utánvétellel lesz fizetendő. Megjelenés után a mű boiti ára magasabb lesz. Gyűjtőknek minden 12 megrendelés után egy ingyen példánnyal szolgál a kiadó czég.

Kérem munkám szives támogatását azzal, hogy a tulajdali előfizetési iven megrendelőket gyűjteni s azok névsorát czímemre lehetőleg folyó évi október haváig beküldeni sziveskedjék, tisztelettel vagyok a Nagyságos Asszonynak

Debreczenben, 1905 június havában

konczházi Koncz Ákosné
szül. Balog Ilona.

Közmételezés rendőri felügyelettel.

Ugy tudom, hogy Végh Gyula rendőrkapitány ur rokkant egészségi állapotának javítására tengeri fürdőre utazott; de azt hiszem, hogy mégis csak hagyott maga helyett valamiféle helyettesítést. Ha azonban nem hagyott volna, akkor a polgármester ur figyelmébe ajánlom ezen a nyilvánosság előtt emelt panaszomat.

Fölháborodva panaszolom és jelentem be, hogy a „Debreczen“ czimű fogadó udvarán bizonyos nevezetű Scheiner-féle orfeum: rendőri felügyelettel: folytatja a közizlés, közszemérem mételezését.

Nem is kétértelmű, hanem a legocsmányabb dalokkal, játékokkal még az örömházakba sem való félreérthetetlen dolgokat adnak ott be a sokszor jóhiszeműleg betévedt közönségnek és a hivatalból kirendelt rendőri közegek statisztálása mellett.

Nem tudom, hogy a másik orfeumban ilyen szabadosan folynak-e a disznókodások, de itt az éjszaka olyan ocsmányságoknak voltam a füles szemtanuja, hogy erről az előadásról én a viharedzett férfi fölháborodással és undorral távoztam el.

Nyíltan felteszem a kérdést, hogy ilyen közmételezést (a melynek jóhiszemű családok is, a serdüitebb ifjúság is áldozatul eshetik!) eiturhet-e, s ha tür, meddig fog türni a puritán Debreczen szabad királyi város hatósága?

Itjabb Möricz Pál.

— Emlék a kecskeméti tanulmányutról.

A debreczeni gazdasági egyesület tagjai június végén tudvalevőleg tanulmányuti kirándulást rendeztek Kecskemétre, ahol a híres bugaczi csárda előtt lefényképezték az egész társaságot. A kitünően sikerült fényképfelvételről 15 szép képet küldöttek a debreczeni gazdasági egyesület számára Kecskemétre. A fénykép igen szépen sikerült és meg lehet ösmerni rajta a kirándulók mindegyikét.

— **Panasz a kisvasutra.** Már említettük, hogy Wessprémy Zoltán és társai beadványt intéztek a tanácshoz, amelyben utasítatni kérték a helyi vasut igazgatóságát, hogy a vasut álljon meg a nagyerdei csószháznál vagy pedig a Simonfy-nyaraló előtt. A tanács foglalkozott a beadvánnyal és úgy határozott, hogy a kisvasutat kötelezi erre.

— **Kivándorlás Debreczenből.** A debreczeni bejelentő hivatalnál az utóbbi időben sűrűn váltják az Amerikába szóló utleveleket. Legujabban négyen kértek amerikai utlevelet hat személyre és pedig Müller Márton, Nemes Eszter, akinek a férje már régint van, Leskó Istvánné Mádi Eszter, aki kiskoru Ferencz és Gizella nevű gyermekeivel megy a férje után, Szentandrás Mária, akit szintén vár már vataki az új világban — és Gönczi László. A jövő hónapban kelnek utra.

— **Esküvő.** Biró Ferencz volt debreczeni segéd-lelkész jelenleg öröndi lelkész örök hűséget esküdött Nagy Erzsike debreczeni tanítónőnek. Az új part Dicsőfy József egyházkerületi főjegyző adta össze.

— **Rendőri fedezet alatt.** Ismét 15 kőműves munkás állt munkába csütörtökön, de mert félnek a még mindig bérharczban álló társaik bosszujától, rendőri fedezet alatt állanak munkába reggel és ugyanígy térnek haza este. Szánalmas látvány igazán, hogy becsületes családapákat úgy kíséretnek végig a városban, mintha csirkefogók volnának! Hát ez a munka szabadsága a jogállamban?

— **Két temetésről.** Az utóbbi napok két szomorú hősét fogják temetni ma. Dél-élelt 11 órakor Krivos Márton építési rajzoló fogják temetni a kórházból, a vasárnapi szomorú baleset áldozatát, délután 4 órakor pedig Hanke Zoltán bankgyakornokot, aki éretlen gyerekszerem miatt lett öngyilkossá. Mélyen elszomorító, hogy két ifjú élet pusztul el a saját könyelműsége miatt.

— **Hát Debreczen hol marad?** Katonai körökből, kerülő uton, értesülünk róla, hogy Szeged városa már is eleget tett a juniusi közgyűlés határozatának. A honvéd hadkiegészítő parancsnokság ugyanis sereg behívót küldött át legutóbb a hatóságokhoz, hogy kézbesítse azokat a póttartalékosoknak. A város a kézbesítést megtagadta a behívókat visszaküldte. Erre a parancsnokság azt kérte, hogy legalább nyomozza ki és tudassa a város vele a póttartalékosok lakás-címét, ám erre is tagadó válasz ment s most a katonaság maga kénytelen utána járni, hogy merre találhatók azok a póttartalékosok, akiket fegyvergyakorlatra akar behívni. Persze, Debreczenben az összes behívókat kézbesítették már! Hiába, más törvényhatóságok mindenben megelőznek bennünket és Debreczen a vezető szerep helyett kénytelen beérni a hátul való kullogással.

— **Póttartalékosok behívása.** Budapestről jó forrásból jelentik, hogy a honvédelmi miniszteriumban csakugyan dolgoznak a behívólevelek elkészítésén, a melyeket egyenesen a közponból küldenek postán az ország póttartalékosaihoz, akiket tényleges szolgálattételre rendelnek be. A behívók szétküldését a hét végére tervezik.

— **Halálozások.** Meghaltak: Ladányi József ev. ref. 9 hónapos, Kiss József ev. ref. 74 éves, Hanke Zoltán róm. kath. 22 éves,

Czop Józsefné r. kath. 37 éves, Kerekes Zoltán ev. ref. 24 éves, Kiss Juliánna ev. ref. 3 hónapos, Heller Józsefné ev. ref. 37 éves, Asztalos Róza g. r. 3 éves, Miskolczi István ev. ref. 11 hónapos, Zsákai Sándor ev. ref. 10 hónapos, Varga Lajos ev. ref. 36 éves, Sándor Irén g. kath. 3 hónapos.

— **Ahol nem kézbesítenek fizetési meghagyást.** Nem Debreczenről van szó. Hódmezővásárhely város tanácsa az, mely Gonda József dr. tanácsnok javaslatára kimondotta, hogy a királyi adóhivatal részéről a városi adóhivatalhoz küldött fizetési meghagyásokat nem kézbesíti. E határozattal a törvényesen meg nem szavazott iratokat beszedését akarja a tanács lehetetlenné tenni.

— **Hirtelen halál.** Varga Sándor napszámos a Nyil-utcán össze esett és meghalt. Beszállították a kórházba.

— **A nagyváradai császárszemle.** Van Nagyváradon egy igen népszerű vendéglő, s talán csak maga a vendéglős népszerűbb a korcsmájánál. Vidám, bohém lelkű ember, aki német származása mellett is olyan tüzes magyar, mintha az alföld közepén, valami bogárhátú nádfődeles házban ringott volna a bölesője. Csak a nyelvünkkel hadakozik szörnyen, ami meg rettenetesen illik a németbe ojtott szittyanak, Tegnap a vendéglő kertjében vidéki urak söröztek az akácok alatt. Egy potrohos bácsi nagyon rácsöngtetett a vendéglősre:

— Kérem, küldjön ide császárszemlét, aztán fizetnénk együttal.

A korcsmáros elsápadt, meg nekivörösödött:

— Mit mond? Sászár szemléd? . . . Sászár szemléd asztat nincs. Iten királ szemlédet van. Nix sászárt. Eszted ed matyar vendéglőd.

S haragozan kiáltott a fizetőpincér felé:

— Jani, peim Fensta cálni! . . .

— **Egy családi dráma.** A Magyar Szó-ból olvassuk ezt a részben debreczeni vonatkozású hirt: Olvasóink emlékezetében él még a szatmári családi botrány, melynek szereplői Báthy István számtiszt és Lépes Ödön százados, akinek leányát Báthy vette el. Családi életük azonban nem volt boldog s csakhamar megindították a válópört. Báthy a járásbíró előtt lefolyt tárgyaláson igen kompromitálólólag nyilatkozott felesége leánykori életéről, aki ezt apjának elpanaszolta. Lépes százados a hír hallatára maga mellé vette fiát Györgyöt, a 39. gyalogezred főhadnagyát s Báthy hivatalába nyomulva, megkérdezte, hogy vajjon fön tartja még a leányról tett nyilatkozatát. S mikor erre a vő igennel válaszolt, apa és fiu kirántván kardjukat, Báthy fején, kezén, balkarján, az orsó és sinycsontokat összetörve, súlyos sebeket ejtettek. Báthy azonban, ki igen szívós természetű ember volt, pár hónap alatt kiheverte sebeit bár nyomorékon maradt karján. Felgyógyulása után azonban a mértéktelen szeszezésre adta magát, ami meglévő tüdőbaját csak súlyosította annyira, hogy amint tudósítónk jelenti, e hó 24 én meghalt Felső Bányán.

— **Mulatozásból a másvilágra.** Gyakran nem tudja az ember, hogy mire virad fel. Megtalan előző este kitünően mulatott, reggel már a legnehezebb szenvedésekkel küzhet. Ilyen szomorú esete volt Varga János pallagi napszámosnak. Szeretett mu-

latni, s ha rárendítette a csattanós magyar nótát, megse állt 101-ig. Ha megitta a jó homokot, 100 szál gyertya, 100 üveg bor került az asztalra. Széles jókedvében ilyen ünnepnapot tartott szerdán este is. Jól evett, ivott és mulatott. Mikor azonban már látta, hogy több kettőnél, lefeküdt. És nem is ébredt fel többet. Reggel mikor álmából föl akarták verni, már halott volt, az orvos csak a beállt halált állapította meg, a kórházba szállították, ma itt fölbontozták. Varga csak 36 éves volt és 5 élő gyermek apja. Csütörtökön reggel a Hidvéger-tanyán Nábrádi László munkástársa költogette és ő vette észre, hogy már meghalt.

— **20 korona jutalom** adatik a még mult hó 30 án elvesztett kisebb termetű foxerios nőstény eb megtalálójának, ismeretlen jele: egész fehér, simaszőrű, farka és fülei nincsenek megvágva, jobb szembélyén nagyobb — a szem is bele esik — fekete folttal, a balfül szögletben kisebb fekete folttal.

— **Markotányosnak** a 30-ik gyalog ezred ez idei gyakorlatára, kik pályázni akarnak, a Pavillon laktanyában az élelmezési tisztnek felvilágosítást nyerhetnek és ajánlataikat azonnal megtehetik.

x **Használja** a híres Hajdusági pedrót. Egy doboz 50 fillér. Kapható Grosz Nagy Ferencz gyógyszerésznél Debreczen, Kossuth-utca Arany-egyszarvú gyógyszerár.

Társas-élet.

(A vizivók. — Tisza István kalandja.)

Egy vidám rajnamelléki német ember kivándorolt Amerikába és meglátogatta a penszilvániai Lancaster közelében lakó nagybátyját. A dusan megrakott asztalon a megszokott boros üveg helyett vizes pohár volt. A német néhány csudálkozó megjegyzést tett e miatt, mire így válaszoltak neki:

— Mi temperenclérek vagyunk, nálunk egy csöpp szesz sem kerül a házba.

Ebéd után a házigazda lefeküdt aludni. A felesége a konyhába hívta vendéget, egy szekrényből kiszedett egy eldugott, pálinkás üveget és így szólt:

— Gyere, igyál. Az öregem szigorú temperenclér, csak vizet iszik, de hát az embernek néha megfájul a gyomra és akkor rászorul a szeszre.

Tíz perczel később fölébredt a házigazda. Behívta a vendéget a szobába, egy ládából kivett egy üveg sört és azt sugta a meglepett fiatalembernek:

— Csak igyál, ha temperenclérek vagyunk is, a jó italt megbecsüljük. Csak a feleségem ne tudja meg.

Kevéssel utóbb az istállóba ment a vendég, hogy meglekintse a lovakat. A házigazda fiai egy sarokba vonták, a szalmából kiszettek egy üveg burgundit és ezekkel a szavakkal kinálták rokonuknak:

— Igyál, nagyon jó bor. — De ne szólj az öregeknek, mert azok bolond temperenclérek!

Egy békési ujság érdekes kis történetet beszél el gróf Tisza István utjáról. Az ex-miniszterelnök a minap Budapestről hazautaztában kevéssel a csabai vonat indulása előtt megjelent a keleti pályaudvaron. Beszállott egy első osztályú közvetlen kocsiba, a hova a hordár utána vitte a málháját. Mivel még a vonat nem indult, a geszti földesur leszállt és szivarozva sétálgatott a perronon. Alig, hogy egy-kettőt fordult, egy ragyogó boutonos, elegáns hölgy lépett a nyomába. A finom uri dáma, aki előkelő viselkedésével éppenséggel nem azt árulta el, hogy a kokottok világába, azaz, hogy félvilágába tartozik, kétszer-háromszor idegesen került Tisza elé, aki gondolatokba merülve éppen nem látszott őt észrevenni.

Végre a hölgy bátorságot kapott s az erős kéz tulajdonosa elé lépett:

— Pardon kegyelmes uram . . .

Tisza megdöbbsent.

— Mivel szolgálhatok?

Az elegáns hölgy most közelebb lépett s zavarodottan szólt:

— Ugy látom kegyelmes ur . . . Ugy látom egyedül utazik . . . Kérem kegyelmes uram . . . Megengedi, hogy elkísérjem?

Tisza István az erényes családapák ércbeönteni való példányképe szinte el-sápadt. A szeméből haragos villámok pattantak ki, s a keze ökölbe szorult. Visszafojtott rekedt hangon rikácsolta:

— Takarodjék!

Haragosan sarkon fordult, beszállt a fülkéjébe s becsapta maga után a kupé ajtaját. Az elegáns hölgy fülehegyéig pirulva, még egy perczig ott állt, mintha leszögezték volna, aztán arcát elrejtve, rohant a váróterembe. Tisza pedig végigdől a fülke kanaképején és Gyuláig aludt. Vajjon miről álmodott?

Mattasich Kóburg herceg ellen.

— Kóburg Lujza affairje. —

Mattasich Géza a következő nyilatkozatot küldte be a bécsi lapoknak. A 17. §. értelmében (a 19. §. ugyanis kötelezővé teszi a lapoknak, hogy a megtámadott nyilatkozatát leadják). Vonatkozással 1905. július 19-iki számában Kóburg Lujza hercegnő válópere cikk alatt megjelent és reám vonatkozó adatokra, felkérem a sajtótörvény 17. §. értelmében azok helyreigazítására.

Valótlan, hogy Fülöp herceg rög-tön provokáltatott volna, amikor meghal-lotta, hogy neje társaságában vagyok. A tény az, hogy a herceg már 1897. év nyarán tudta, hogy neje állandó társaságában vagyok és ennek daczára csak 1898. februárjában provokáltatott. A herceg azon eljárása, hogy a pro-vokálást oly sokáig halasztotta, készítetett engem arra, hogy a kihívást ne fogadjam el és ezt az álláspontomat két segédem, Zaba és Weil kapitányok az első összejövetelemlél a herceg megbizottainak tudomására is hozták. Később azonban késznek nyilatkoztam a hercegnék elégtételt adni, de azzal a kikötéssel, hogy fentartom magamnak azt a jogot, hogy a herceget a katonai becsületbiróságnál feljelentem. Ezt a kijelentésemet jegyzőkönyvbe is vették. Valótlan, hogy magam kamarásnak vagy kegyelmesnek adtam ki. Ellenkezőleg, még a mikor az adoptálás után is óvakodtam az ily hangzatos czimeket használni és azon kevés ügyem-nél is, ahol szükségem lett volna a hangzatos czimekre, mindig kerültem ezeket. Sohasem mondtam, hogy kamarás vagyok, még kevésbé akartam az lenni.

Mattasich Géza.

Asszonyi vélemények.

(Való-e kutyakorbács a nő kezébe?)

Keszthely, 1904. július 26.

Igen tisztelt szerkesztő ur!

Való-e kutyakorbács a nő kezébe? engedje meg tisztelt szerkesztő ur, hogy ehhez a vitás kérdéshez én is szóljak valamit.

Én az adott esetben annak az uri nőnek helyében semmiesetre sem vettem volna kutyakorbácsot kezembe, sőt óvakodtam volna szomorú helyzetemet a nyilvánosság elé hozni, amennyiben ilyen esetben a világ vagy szánakozik vagy nevet és én büszkébb vagyok, semmint a világ szánalmát, vagy gúnyját elviselni tudnám. Én még csak szemrehányást sem tettem volna férjemnek, annál inkább nem a szeretőjének, néma megvetéssel sujtottam volna mindkettőt; de a válóper azonnal megindítottam volna férjem ellen, még abban az esetben is, ha gyermekeim vannak. Inkább dolgoznék, nélkülözök, hogy gyermekeimnek a szükséges jólétet és kényelmet megszerezsem, de perczig sem élnék tovább avval a férfival, a kit becsülni többé nem tudok. Léha, könnyelmű az ilyen férfi, akinek kezében a gyermekek jövője sincs biztosítva, mert jel leme gyenge és csak a hangulatok vezetik. Mindig és mindenben megfelelek az arról az örök igazságról, hogy kötelességből áll az élet, ő csupán az élvezetet hajhássza, rossz példát adva gyermekeinek is.

Az ilyen férfi nem érdemes arra, hogy az ember magát botrány hősnőjének megtegye. Az ilyen férfi csupán néma megvetésre méltó, ugyszintén az a nő is, ki vele szövetkezett, legyen az akár félvilági hölgy, akár társaságbeli asszony.

K . . . né B. Ilona.

TÁVIRATOK.

Nemzeti ujjászületés.

Abrudbánya, július 27. A város mai képviselőtestületi gyűlésén egyhangu lelkesedéssel diszpolgáiraivá választotta Kossuth Ferenczet, gróf Apponyi Albertet és Andrassy Gyulát. A határozat óriási lelkesedést keltett a városban. A határozat annál figyelemreméltóbb, mert Abrudbánya mindig *egyhangulag választotta szabadelvűpárti képviselőjét*, akinek soha még ellenjelöltje sem volt. Ebből arra lehet következtetni, hogy ezt a holtbiztos kerületet is el fogja veszíteni a szabadelvűpárt.

Vasraverték a magyar vezényszóért.

Pancsova, július 27. A szegedi 46. közös gyalogezred itt állomásozó zászlóaljánál szolgál Faragó István közlegény. A jóérzésű magyar fiu őrséparancsnok volt és este, mikor az őrséget imához vezényelte, az utálatos és gyűlölt német vezényszó helyett magyarul vezényelt.

— Fegyverbe — mondta a „Gewehr heraus“ helyett.

Az őrség megértette és teljesítette a parancsot.

— Imához — vezényelte tovább „zum Gebeet“ helyett.

Rendben ment volna a dolog, de valami osztrák gézengúz meghallotta és feljelentette a derék Faragó Istvánt, aki nem is tagadta a dolgot, mire **letartóztatták és vasraverték.** Az eset a pancsovai magyarság körében nagy felháborodást keltett.

Német lap a magyar válságáról.

Berlin, július 27. A német világ-lap, a Berliner Tagblatt rendkívül érdekes és alapos cikket közöl a magyar

nerzet ellenállásáról. Kifejti, hogy a törvénytelen kormányval szemben, a melynek a képviselőházban pártja egyáltalában nincs, jogosan áll szembe a magyar nemzet, a melynek legszebb erénye az alkotmány szerete. Mentől inkább támadják a magyar nemzet alkotmányát, annál erősebb lesz a védők tábora. Az egész világnak rokonszenvét kell nyilvánítani a jogaiért küzdő magyar nemzet iránt és kívánni kell, hogy küzdelme diadalt arasson. Így ír a nagynémetországi előkelő lap.

Hátrálnak a darabontok.

Budapest, július 27. A ma esti Magyarország jelenti, hogy a darabontok nem fogják folytatni az erőszakot, mert Lányit és Kristóffy a *minisztertanácsban leszávatták*, bárha Fejérváry mindent elkövetett, hogy ezt megakadályozza. Ez a hír óriási fel-tűnést keltett a fővárosban.

Kossuth a fővárosban.

Herkulesfürdő, július 27. Kossuth Ferencz kijelentette, hogy augusztus 10-én visszatér a fővárosba és részt vesz Pestvármegye rendkívüli közgyűlésén. Ez alkalommal összehívja a vezérő bizottságot is, azután visszatér Herkulesfürdőre.

Az ország ellenállása.

Komárom, július 27. Komáromvármegye mai közgyűlésén csatlakozott a nemzeti ellenálláshoz.

Zombor, július 27. Bács-Bodroghvármegye mai gyűlésén foglalkozott a darabont-kormány intő szózatával. Az állandó választmány javaslata az volt, hogy a vármegye törvényes jogaiban magát korlátozni nem engedi és 85 tagu bizottságot küld ki a közügyek ellenőrzésére. Ezzel szemben Réceay Ede indítványozta, hogy az intézkedés még korai, ne tegyenek tehát semmit. A szavazásnál 67 szó volt 67 ellen, mire Lotinovics Pál főispán döntött és olyanképpen, hogy a bizottság kiküldését és az intézkedéseket még korainak tartja a vármegye. A hazafiatlan határozat miatt óriási az elkeseredés a főispán ellen.

Budapest, július 27. A darabont-kormány ma Pecs és Veszprémvármegyék határozatait semmisítette meg.

Sátoraljaújhely, július 27. Zemplénvármegye mai közgyűlésén gróf Andrassy Gyula indítványára csatlakozott a nemzeti ellenálláshoz.

Az örmények üldözése.

Trapezunt, július 27. Az örmény városokban a kozákok garázdálkodnak. A legkisebb gyanu elegendő a letartóztatásra. Az örmények elkeseredése általános.

Bokánylák Kristóffynál.

Budapest, július 27. A nemzetközi szociáldemokrata párt bizalmi férfiai ma délen tisztelegtek Kristóffy József belügyminiszternél. A küldöttség szónoka Bokányi Dezső volt, aki kijelentette, hogy a szociálisták békésen küzdenek jogukért, de választói joguk nincs, most pedig a hatóságok még népgyűléseiket sem engedélyezik. Fel-említi a pécsi esetet. Kristóffy József válaszában kijelentette, hogy örvend, ha a kormány támogatását kéri. A kormány pártokon kívül áll és teljesen pártatlan támogatja igazáiban őket is. — A bérharcok tulhajtásának azonban nem bahrálja, mert annak a munkások is kárát vallják. Ami a pécsi rendőrség dolgát illeti, feleli, hogy a legszigorubb vizsgálatot meg-

indította. Kijelentette végül, hogy ő szinte hiva az általános titkos választói jognak. A küldöttség erre meglegedetten tavozott. Ugy látszik a darabontok legelső szövetségesei a szociálisták lesznek.

Az ellenzék válasza.

Budapest, július 27. A vezérő bizottság kiküldött albizottsága Gulner Gyula elnöklete alatt ülést tartott, amelyen megzövegezték a darabont kormányintő szöveze adandó választ. Az albizottság hetfőn tart ülést, amelyen a végleges szöveget állapítják meg, amely a vezérő bizottság elé kerül.

Közgazdaság.

Terményfőzde.

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése.
Budapest, 1905. július 27.

Az üzlet ma is intensive szilárd volt. Készáru 20-30 magasabb.

1905. októberi buza	16.84.—36
1906. áprilisi buza	16.90.—92
októberi rozs	13.12.—14
1905. májusi rozs	—.—.—
októberi zab	11.76.—78
1905. áprilisi zab	—.—.—
1906. májusi tengeri	11.88.—90
1905. júliusi	16.82.—86
1905. aug.	—.—.—
szeptemberi	—.—.—
1905. augusztusi repce	24.60.—80

REGÉNY-CSARNOK.

Kisértet-látó.

41 — Amerikai bűnügyi regény. —

Az asszony oldalba ütötte a férjét, mintha sürgetné, hogy vállalja el a munkát.

— Holnaputánra készen kell lenni, mert érte jövőre. Egyelőre a felét kifizetem, de előre is kijelentem, hogy haladéktalanul készen kell lennie csütörtökön este 7 órára.

— Meglesz velem elégedve — felelte a bábukészítő és a pénzt eltette.

Neckett eltávozott.

— No hát ezen is tulvag yok — mondogatta magában és a ruhájától leverte a műhelyben rátapadt kőcsoakat. Most már jöhetsz Kedgick. Fogadtatásodról méltóképp gondoskodom.

Csütörtök este 7 órakor beállított Neckett a bábukészítőhöz, hogy elvigye a megrendelt tárgyakat.

— Kissé kedélyes az arcza — jegyezte meg. Nem ártana, ha félelmesebb lenne. No de nem baj, megteszi ez is a szolgálatot.

Biddy egykori lakásán hozzátartott a munkához. Először az uti táskából kieszde a papirokat, amelyeket összekötözött és az ágy alá rejtett. Az utitáskát erre kiczipelte az előszobába és az asztal elé tette. Ideoda igazgatta, míg megtalálta a helyet, a hol a lámpafény legjobban érte. Ekkor kibontotta a magával hozott csomagot és elővette a viaszból készült fejet és emberi végtagokat.

Neckett mosolygott, mikor a viaszkból készült utánzatokat megátta.

— Igazán kedélyes arcz — jegyezte meg nevetve. No de a világítástól is sok függ ám.

Erre a viaszkból készült testrészeket berakta a táskába, legfelül tette a fejet.

— Így ni — mormogta a titkos rendőr meglegedetten. Ez a csapzott ősz haj pompásan áll. Remélem, a látogató sem fog már soká késni és ha meglát, a lelkiösme-

retfurdalás ezerszeres erővel fog feltámadni benne és vallani fog, miut a parancsolat.

Biddy hagyatékából.

Neckett elhatározta, hogy Biddy papirjait, amelyek emmi fontossággal nem bírnak, kiselejtezi és megsemmisíti. Mikor újra átnézte a hatalmas csomagot, talált mégis valamit, ami érdekelte. Regi ujságpapírba volt takarva a több ivnyi kézirat. Mintha naplóból kitépelt lapok volnának. Mindjárt látta, hogy ezek levéltöredékek és fogalmazványok, amelyeket az elhunyt valakihez intézett. Kemért, határozott hangon mondta meg véleményét az illetőnek. Minden sorából kitézett, hogy az írója önézetes, szókimondó ember volt. Növekvő érdeklődéssel olvasta Neckett. Kétségtelen volt előtte, hogy az Biddy írása, mert a többi jegyzeteken is ugyanazon írás látszott.

— Megmondtam önnek személyesen is a véleményemet és ez elegendő nekem. Saját káromon tanultam, de legalább szemölsszembe mondhattam önnek, hogy szélhámos gazembernek tartom, akivel becsületes ember együtt nem maradhat. De ne féltesse a bőrét, nem fogom feljelenteni és ha valamikor kérdezősködnek ön után, csak annyit fogok mondani, semmi közöm ahhoz az alakhoz. Nem volna semmi czélja, hogy jósolgassak, de tudja ön is, hogy a korsó is addig jár a kutra, míg eltörik. Engem sem intett senki, én sem fogok inteni mást, mikor ragadozó körmeit új áldozat után nyújtja ki.

(Folytatjuk.)

Donogán és Somossy

DEBRECZEN. Kistemplombazár.

Az idény előrehaladottsága miatt

rendkívül

leszállított áron

árusítunk

Mosó zephir, Kreton,

Ruhavászon, Etamine

és Batistokat.

Csak néhány hétig tartó nagy árleszállítást

rendezünk a nyári idényből visszamaradt szerb vásznak, kartonok, batisztok, zefírek, delinekből s fekefe és színes gyapju szövetekből.

Ezen cikkekből óriási mennyiségű maradék

fél áron kapható.

Színes napernyők beszerzési gyári áron tavalyi darabok fél áron

Szabó Lajos fiai cégnél

1 m. divatos bluz-selyem 40 kr., 1 db. jó minőségű zefir házi bluz 85 kr. és 1 frt., 1 m. mintázott francia batiszt 35 kr.

KORYTNICZAI ÁSVÁNYVIZ

kiválóan elismert gyógyvíz, gyomor, bél- és aranyeres bántalmak ellen, máj- és lépdeganatoknál, sárgaság, székrekedés, epekövek és húgysavas diathesis ellen.

Kapható: fürdőigazgatóság által Korytniczán, Édeskuty L., Budapest, Makoviczky Péter Liptó-Rózsahegy, valamint az összes gyógyszerárakban. Saison május 15 től. — Ujjonnan épült, a legmodernebb igényeknek megfelelően berendezve.

VIZGYOGYINTÉZET

Reformált pensiorendszerünket különös figyelembe ajánljuk. Az étkezés étlap szerint, bármely órában minden fürdővendégnek külön szolgáltatni ki.

Pensioárak: május 15-től július 1-ig, szept. 1-től október 1-ig, egy személy 6 korona, két személy 11 kor., három személy 15 korona, július 1-től augusztus végéig egy személy 8 kor., két személy 15 kor., három személy 20 kor. Ezen árakban a gyógyhely- és zeneilették is bennfoglaltatik. Bővebb felvilágosítást nyújt dr. Ormay József kir. tanácsos, fürdőorvos, valamint a

fürdőigazgatóság Korytniczán.

8545—1905.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező nádudvari határban levő nagyalomzugi 1073¹/₈ katasztrális hold föld 1905. október 1-től 1911 október 1-ig terjedő hat évre a városháza nagy tanácstermében **1905. évi augusztus 4-én délelőtt 10 órakor** megtartandó nyilvános árverésen a legnagyobb bérösszeget ígérőnek haszonbérbe fog adatni.

Kikiáltási ár 17.400 korona, melynek 10%-a bánatpénzül készpénzben az árverés alkalmával az árverést vezető bizottság kezéhez letétbe helyezendő.

Az árverelni szándékozók által az árverési feltételek a város számvevői hivatalánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debreczen, 1905. július hó 20.

A városi tanács.

A nyári idényből

visszamaradt áruk

leszállított áron

árusítatnak el.

Szerb vászon mtr 14 kr. Kartonok 20 krtól. Batisztok, Zefírek, Delinek stb. Dus vász- lasztékban Női esernyők 110-től. Fegyházban kötött férfi, női és gyermek harisnyák és sok fel nem sorolt áruk

OLCSÓ ÁRBAN

árusítatnak el.

Dospoly János utóda

Főtér, Tisza palota.

Apró hirdetések.

10 szóig 40 fillér, azontúl minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkkel szedett minden szó 4 fillér. — Vidéki tudakozódnak tessék válaszbélyeget csatolni.

Tetőcserép prima. waggonszámra P. Ladányi állomáson berakva ezrenként 24 koronáért kapható Fábán és Barna cserép és téglagyárában P. Ladányi.

Fiatal, csinos, föltétlen szolid uri lány „gentry” ismeretségét keresi. Levelek a kiadóba kéretnek „Pipiske” jelige alatt.

20 éves lugomnak 6000 korona hozomány nyal megfelelő férjet keresek. Ajánlatokat arczképpel „Komoly” jelige alatt a kiadóhivatalba kérek. Házassági ügyönkök kizárva.

„Bakfisnak” levele van a kiadóba.

5—6 métermázsza prima sós szalonna jutányosan eladó. **Ottó Sándor** mav. vendéglősnél, az állomási vendéglőben.

24 drb különböző nagyságu fűrdőkád igen olcsón kölcsön kapható **Kiss Ignác** bádogosnál Piacz-u. 34. **Uj fűrdőkádak folytonosan raktáron.** Olcsó szolid arak. Vilányos csengő berendezési vállalat.

Tüdő és nyakbetegek, asthma és gégebajok! A ki tüdő- és gégebajától, még a legüdütebbeket is, a ki asthmájától, ha még olyan régi és gyógyithatatlanak látszik, egyszersmindenkorra meg akar szabadulni írjon e címre: **A. Wolffsky Berlin N. Weissenburgerstrasse 72.** A köszönetnyilvánítások ezre garantiat nyujtanak módja nagy gyógyerejének. Körülírás ingyen.

Két fiatal dán dogg, hamuszínü olcsón eladó Késes-u. 7.

A Macson négy nyilas tanyaföld kiadó. Értekezhetni lenet Eötvös-utca 58. sz. alatt.

Ugyönkök fizetés és magas jutalék mellett azonnali belépésre kerestetnek Schweitzer Testvérek varrógép- és kerékpár nagy kereskedőkhöz Debreczen, Piacz-utca 56.

Kefir tej kapható Egyháztér 5. 1-ső ajtó balról az udvarban.

Egy kopirprés megvételre kerestetik. Czim a kiadóban.

Első rendü detailista segéd azonnali vagy későbbi beépésre felvétetik Ulmann Salamon fűszer- és csemege üzletében Piacz-utca 70.

Egy jó családból 14—15 éves fiu tanuló rak felvéteuk Sachta János fűszer- és vas üzletében H.-Nánáson.

Rendelje meg 1 koronáért 1 hónapra a Debreczeni Független Ujságot, akkor megkapja ingyen a december elején megjelenő 320 oldalra terjedő nagy képes naptárunkat.

Két szép, márványlapos éjjeli szekrény megvételre kerestetik. Czim a kiadóban.

Házilag készített boreczet eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Eladó borok. Nagyobb mennyiségü 1903. évi termésü ménes fehér rizling és bakator fajú szőlőkből összeszűretelve, ugy hordónként, valamint 50 literen felüli mennyiségekben is magán fogyasztóknak, 10 hektoliter 1904. évi veres bor kitünő minőségü jutányos arak mellett **Székelyhidon Kovács Lajos** bortermelőnél.

Hegedülni legjobban és legolcsóbban tanítok. Házaknál vagy saját lakasomon is. Czimem Arany János utca 59., ajtó 5.

Hölgyek tanácsot és segítyt nyernek, szülés esetén felvétetnek, a legnagyobb titoktartás mellett, egy intelligens gyakorlott szülésznőnél. Kényelmes lakás. — Orvosi felügyelet. Debreczen, Kossuth-u. 61. sz.

Mester utca elején Bundi-utca 4. sz. a. egy ujonnan épült magas földszintes ház, 4 szoba, előszoba, konyha, kamara és világos pince és tártózekai augusztus 1-től kiadó.

Vetőgépek teljesen kijavitva felelősség mellett potom árban, részlet fizetésre is kaphatók Ráhrer Sándornál Piacz utca 26. Nagytrafik udvar.

1000 darab levélboríték, tetszés szerinti czég, nyomással 2 forintért megrendelhető Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Piacz-u. 47. Telefon 18.

Gazdatiszt 18 évi gyakorlattal állást keres. Czim a kiadóban.

Konyári Sóstó fűrdő

megnyilt április hó 30-án.

Gyógyítja a görvély kórt s annak következményeit, u. m. csontszut, csontvelőlob, összezsugorodott izület stb mindennemü köszvényes, csuzos bántalmakat, bármiféle bőrbajokat, továbbá sápkór, máj lép, vese és belső daganatokat, különösen női és férfi bajokra legkitünőbb hatásu.

Fűrdő orvos: **Dr. Móricz Ernő** pocsaji tb. járás orvos.

Kifogástalan tiszta fűrdők, jól berendezett lakások, jó vendéglő (kitünő ételek és tisztán kezelt italok személyes felügyeletem alatt állanak) és a mi fő, mélyen leszállított arak mellett rendkívül figyelmes kiszolgálásban részesülnek a t. fűrdővendégek.

Vasuti állomás: **Hosszupályi,** Debreczen—N. Létai vonalon. Posta és távirada állomás helyben. Minden vonat érkezésénél kocsik állanak rendelkezésre.

Tanítóknak, mindenféle tisztviselőknak, hivatalnokoknak 25% árkedvezményt.

Tisztelettel

FRANK ZSIGMOND

a Konyári Sóstó fűrdő kezelője.

Csász. és kir. szab. jégsekrény.

Gyár: Budapeston, **STILLER JÓZSEF**-nél, ajánlja törvényesen védett és elismert legjobb szerkesztü, kinttétést nyert hűtőkészülékeket sör, víz, vaj, nyers hús hűtésére, ételhűtőket házi szükségletre, fagyalt-készülékeket és fagyalt-reszervoirekat, bormérés berendezéseket és legjobb szerkesztü pesszető-csapokat. — Képes árjegyzékek fűti gyártmányokról, valamint a legjobb gető-csapokról, hűtőkről, továbbá sörkimerő készülékekről (hűtött levegő nyomással) hivatalra ingyen.

STILLER JOZSEF
BUDAPEST.

Gyár és iroda:
VII. ker., Nagydófa-utca 22. szám.
Wesselényi-utca sarok.

Magyar orvosok! Csak magyar fűrdőt ajánljatok!

Bártfagyógyfűrdő

Fűrdőidény: május 15-től szeptember 30-ig.

Kárpáti gyógy-, üdüls és fűrdőhely, 382 m. a tenger színe felett. Posta, Távirada és vasuti állomás. Gyorsvonatokhoz közvetlen kocsik. Ó cs. és kir. felsége Erzsébet királyné tartózkodási helye 1895-ben. Pompás szállodák, gyógyház, magánvillák, éttermek és kávéházak. Magánfogatok részére istállók és kocsiszínek. Lawn-tenis-pálya. Gyermek-játszóhelyek. Villamos világítás. Clubélet (Bártfa-fűrdő Park-Club, Könyvtár, társalgó- és zenetermek. Pompás turisztika, vadászterület, 6000 hold gyönyörű fenyveserdő.

Gyógyjávastatok. Verszegénység, oly idegbajosoknál és gyengeségeknél, melyek vérhiányon, vagy kimerülésen alapulnak: női ivarszerék különféle bajainál, sápkór, vérhiány; terméketlenség és tehetetlenség; kimerülésnél súlyosabb betegségek után, váltóláz, görvély és angol-kórnaál; a szívnek megbetegedéseinél. **Egyedül álló utókura** karlsbadi marienbadi, balfi, lipiki fűdők használata után. — **ORVOSOK:** Tiszti fűrdőorvos: **Dr. Hintz Henrik** közeg, tanácsos, továbbá: **Dr. Blumenfeld Armin** Dr. Kanarik J., **Dr. Szörényi Tivadár**, **Dr. Grossman Dezső**, **Dr. Cséri János Gyéri** **Dr. Ilona** rendelő orvosok.

Az elmúlt évadban a vendégek száma 5000 volt.

Felvilágosítás és prospektussal készségesen szolgál a fűrdőigazgatóság Bártfafűrdő.

Országos hírü modern hidegviz gyógyintézet! Három ásványvízfűrdő! Hideg és meleg ásványvíz. Telített szénsavas fűrdők. Nauheim-kúra. Magyarország legkiválóbb szivgyógyfűrdője. Villany, fenyő és vaslápfűrdők. (bártfai vaslápbél.) Ivókura: Égvényes, sós, vasas vizek. könnyen emészthetők.

Orvos forrás felülmulja mindenben a Selters-vizet! Villamos gyógykezelés, massage, tej, savó- és kefir kúra- Pormentes, ózomodus hegyi levegő. Fenyvesek által terjesztett üdítő balsamos illat. — Pensió elő- és utóidényben 8 kor. főidényben 12 kor.